

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΧΕ ΓΕΙΑ

Μάννα γλυκειά, σ' ἀφίνω γε á! στὸν πόλεμο μαζί μου
παίρνω ἀκριβό μου φυλαχτό, μαννούλα, τὴν εὐκή σου.
Κι' ἀν σβυῶνται γύρω μου οἱ σεριές κ' ἡ θάλυσσα πλα-

[ταίνει]

τώρα ποὺ τὸ πλεούμενο τραβάει. δὲ σβυέσαι ἔστι.
Σὲ βλέπω ἀκόμα ἀμίλητη, χλωμή καὶ νὰ μοῦ γνέψῃς
μὲ τ' ἀσπρό τὸ μαντῆλι σου στὸ περιγιάλι ὁρθή.
Κι' δσο κι' ἀν φύγω μακριά πάνια μιπροστά μου θάπαι.
Κι' ἀν ἵσως, μάννα, ζωντανὸς καὶ νικητής γυρίσω,
μὲ τὴν καρδιὰ πειάμενη θύρθι ἔστιν κοντά σου
καὶ τὸ κλαδί τὸ δάφνινο στὰ πύδια σου θ' ἀφίσω.
Εἶνε δικό σου, μάννα μου, ἡ δόξα εἴνε δικιά σου.
Ἐσύ εἶσαι ἐκείνη π' ὅδηγης οὲ τυῖτες τὶς στιγμές
γιατί σὺν Πλάστης φύσητες σιήνη ἀγορη ψυχή λιου,
τὶς πιὸ τρανές, μαννούλα μου, κ' εὐγενικές πνοές.

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

"Ως τὰ ντουφέκια σώπασαν κ' ἡ χλαλοή ἐβούθαθη,
Στηθήκανε στὴν ἀπλωσιὰ τοῦ κάμπου οἱ σκηνές.
Κι' ἀσπρολογοῦν μές στὸν βραδιοῦ τὸ σύθαμιο στὸ κῶμια
Ποὺ μ' αἴμα δοξογέννητες τὸ πότισαν πληγές.

Καὶ τῆς μπαρούτης γύραθε ἡ μυρουδιά, θυμίζει
Τῶν ντουφεκιῶν τὸ λάλημα σὰ μάρτσα ρηγικιά.
Καὶ τοῦ γαιμάτου ἡ μυρουδιά θρασὰ καὶ πλημμυρίζει
Μὲ θάλασσα βαρύθογη κάθε ψυχή πλατειά.

Τοῦ κοιμισμένου ἀγωνιστῆ τὸ ταπεινὸ τσαντῆρι
Μέσα του κρύβει δλάκαιρον τὸν κόσμο τὸν πλιτύ.
Δὲν ἔχει σκέπη ταπεινὴ τὴ σκέπη του, παρ' ἔχει
Τὸν οὐρανό, ποὺ σκίζει τὸν περήφανο πουλί.

Μὲ τὰ φτερὰ τοῦ Ὀνείρου του ἀετὸς ὁ στρατιώτης
"Οτου τὸν κόσμο ἀναμετρεῖ σὰ μόνος βασιλᾶς.
Κι' ἀντιλαλοῦνε γύρω του τῆς νίκης οἱ Παιᾶς
Κ' ἡ ἀνατριχίλα ζώνει τὸν μιᾶς ἄφραστης καρᾶς.

Κι' ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, μονάχη αὐτὴ ψηλά του,
"Ορθὴ ἡ Πατρίδα μὲς στὸ φῶς θριάμβου τὸν θιωρεῖ,
Τὸν λούζει μὲ τὴ λάμψη της κ' ἔχει τὸ χαμογέ οιο
Τῆς μάννας, καὶ τῆς διαλεχτῆς τὴ γλύκα τὴν κρυφή.

Κι' ἐνῷ γιὰ μάχες ἀγνωστες ἡ σάλπιγγα ἀντηχεῖ,
Σφίγγει στὸ χέρι τ' ὅπλο του καὶ γίγαντας ἔυτνάει.

Η ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑ (*)

Μὰ ἡ πόρτα δὲν ἄνοιγε. Καὶ ἡ κυρὰ Ἐπιστήμη,
ἐφανταζότουν, τεβλεπε ἔξτερα, σὰ νάταν οἱ
τοῖχοι τοῦ σπιτιοῦ διάφανοι καὶ σὰ νάταν ψηλὴ τόσο,
ὅστε νὰ φτάνουν τὰ μάτια της στὸ πάτωμα τάλλο,
τι ἐγινότουν μέσα. Καὶ δὲν ἄνοιγε.

Καὶ τώρα τὴν ἔβλεπαν ἀπ' δλα τὰ παράθυρα,
ἀπ' ἔλες τὶς πόρτες, δικόσμος βραρύθυμος, πῶς ἐ-
δερνότουν ἀπελπισμένα, ἀδύνατη, μπροστὰ στὴν
κλεισμένη τὴν πόρτα ποὺ ἦταν πάρα στέρεη, καὶ
συχνὰ οἱ ἀθρώποι ἐλέγαν ἀναμεταξύ τους: «Ἡ
καῦμένη ἡ μάννα!» Τέλος ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Ἀντρέα
ἄνοιξε, πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι της ἔνα παράθυρο. Κι' δλομεμιάς ἡ δργή της ἔπεσε. Τὴν εἰγάν
ἀκούσει.

«Ἐλα μωρή, σκύλλα, σπίτι μας», εἶπε μὲ βρα-
χνή φωνή ἀδυνατίζοντας ἔπειτα ἀπ' δλον τὸν πόλε-
μο «δὲ σοῦ κάνω τίποτα».

«Ἡ Ρήνη ἔκλαιγε πικρὰ στὸ παράθυρο καὶ δὲν
τῆς ἀπάντησε. Μὰ ἀντὶς ὁ Ἀντρέας ἀχνὸς καὶ τα-
ραγμένος τῆς εἶπε μὲ τρεμάμενη φωνή, φοβισμένος
σὰ νάπρεπε νὰ κάμει ἐκείνην τὴ στιγμή φονικό:

«Εἶνε γυναῖκα μου! Θὰ τὴ στεφανώσω!»

«Ἄχ!» ἔκαμε ἡ μάννα κ' ἐσωφριάστηκε στὸ κα-
τώφλι.

«Ολος δικόσμος ἐσώπαινε ὑποφέργοντας τὴς
γυναικὸς τὴ λύπη, σὰ νὰ μὴν εἶχε δλος παρὰ μίαν
καρδιὰ ποὺ νὰ χτυπούσε στὴ μέση τῆς δημιουργίας.
Ολοι ἐπρόσμεναν τὸ τέλος.

«Ἡ κυρὰ Ἐπιστήμη, ἐσηκονότουν τώρα, ντρο-
πιασμένη ἐσκέπασε μὲ τὸ μαντῆλι τοῦ κεφαλιοῦ
τῆς δλο τὸ πρόσωπό της, καὶ καλανταρίζοντας ἐ-
παιρε πάλι τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ της. Μία στιγμή
ἐσταμάτησε καὶ χωρὶς νὰ σηκώσει τὸ κεφάλι, εἶπε
ἀναστενάζοντας:

«Δὲ σᾶς δίνω κατάρα· μὰ ἔρετο, Ἀντρέα· ἔ-
χει τραχέσια τάλλαρα, εὕτε ἔνα λεπτὸ περσότερο·
κάμε δ, τι θέλεις».

«Δὲ θέλω τίποτα», τῆς ἀπάντησε, ἀπὸ τὸ πα-
ράθυρο δ νέος ποὺ ἐκείνην τὴ στιγμή ἡ καρδιά του
ἄνοιξε, χορταμένη ἀγάπη κ' ἔτοιμη νὰ συμπονέσει
τὴ θλίψη κάθε πλασμάτου. «Δὲ θέλω τίποτα» εἶπε.

«Ἡ μάννα ἔφευγε· καὶ τώρα μέσα στὰ δάκρυα
τῆς ἡ Ρήνη ἔχαμογελοῦσε παρηγορημένη καὶ τὸν
ἀγκάλιασε μὲ πάθος καὶ τούπε:

«Ὦ Ἀντρέα! Δουλευτάδες εἴμαστε, ποιόνε ἔ-
χουμε ἀνάγκη;»

Εἶχε πιάσει δι χειμῶνας. "Ἐνας χειμῶνας βρεγά-
μενος, κρύος, νοτερὸς περίλυπος. Ἡ κυρὰ Ἐπιστή-
μη ἐπήγανε κάθε αὐγή στὸ ἐργοστάσιο, στὸ σπίτι
τὶς δουλειές τῆς Ρήνης τὶς ἔκανε τώρα ἡ δεύτερη
θυγατέρα ποὺ γι' αὐτὸ τὴν εἴχε βγάλει ἀπὸ τὸ σκο-